

KOUVOLAN SEURAKUNTAYHTYMÄN YMPÄRISTÖOHJELMA VUOSILLE 2014-2017

1. Ympäristötyö Kouvolan seurakuntayhtymässä

Kouvolan seurakuntayhtymä aloitti toimintansa 1.1.2009. Seurakuntayhtymä muodostuu viidestä toiminnallisesti itsenäisestä seurakunnasta. Nämä seurakunnat ovat Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat. Lisäksi Jaalan kappeliseurakunta on osa Kuusankosken seurakuntaa.

Seurakuntayhtymän tehtävänä on palvella paikallisseurakuntia niiden kristillisessä julistus- ja palvelutehtävässä, luoda edellytyksiä seurakuntien perustehtävän hoitamisessa ja suorittaa perussäännössä säädetyt tehtävät. Seurakuntayhtymä huolehtii seurakuntien taloudesta, henkilöstöhallinnosta, kiinteistöistä, hautausmaista, kirkonkirjojen pidosta, viestinnästä ja yhteisistä seurakunnallisista työmuodoista.

Kouvolan seurakuntayhtymä on laatinut kiinteistöstrategian vuosille 2013-2020. Seurakuntien ja seurakuntayhtymän toiminnan keskeisinä tavoitteina kiinteistöstrategiassa ovat muun muassa hengellisen elämän vahvistuminen, heikoimmista huolehtiminen ja maailmanlaajuiseen vastuun kantaminen. Lisäksi erilaiset laajemmat ja paikkakuntaan liittyvät kokonaisuudet pyritään huomioimaan seurakuntayhteydessä, näitä ovat muun muassa ympäristökysymykset. Kiinteistöstrategiassa säilytettävien kiinteistöjen kohdalla korjausten suunnittelussa painotetaan energiakorjauksia ja millä energialla kiinteistöjä jatkossa tullaan lämmittämään.

Ympäristödiplomilla Kouvolan seurakuntayhtymä haluaa sitoutua kantamaan vastuuta luomakunnasta, kehittämään toimintaa ympäristöystävällisemmäksi sekä myös hakemaan taloudellisia säästöjä.

Jukka Reijo
Kouvolan seurakuntayhtymän kiinteistöpäällikkö
Kirkon ympäristödiplomin haun valmistelutyöryhmän puheenjohtaja

2. Ympäristöohjelman laatiminen

Ympäristövaikutusten huomioonottaminen on muodostunut osaksi Kouvolan seurakuntayhtymän jokapäiväisiä toimintoja ja siten hyviä käytäntöjä. Niiden lisäksi seurakuntayhtymän toimintaa kehitetään vastaamaan sellaisiin muutospaineisiin, jotka syntyvät lainsäädännön asettamista velvoitteista sekä yhtymän omista kehitystarpeista. Ympäristönäkökohtien huomioiminen kaikessa seurakuntayhtymän toiminnassa on erityisen tärkeää, joten ympäristötavoitteet tullaan sisällyttämään vuosittaisiin toimintasuunnitelmiin.

Tässä ympäristöohjelmassa on esitetty seurakuntayhtymän uudet tavoitteet eri työaloille vuosiksi 2014-2017. Sitoutumalla ympäristöohjelmaan seurakuntayhtymä pyrkii kehittämään ympäristöä huomioonottavia toimintatapoja ja niiden toimivuutta käytännössä.

Kouvolan seurakuntayhtymän kirkon ympäristödiplomin haun valmistelutyöryhmä ja työmuotojen ympäristövastaavat ovat koonneet ympäristöohjelman DI, maisemasuunnittelun hortonomi Eija Leskisen johdolla. Ympäristöohjelma pohjautuu perusteellisesti laadittuun ympäristökatselmukseen, työntekijäkyselyyn sekä paikallisseurakunnissa työntekijäkokouksissa pidettyihin ympäristöohjelmatyöpajoihin. Ympäristöohjelma noudattaa Kirkon ympäristödiplomin käsikirjan numerointia, kuten ympäristökatselmuskin. Yhtenäinen numerointi helpottaa katselmuksen ja ohjelman seuraamista. Kannen kuvan on piirtänyt Joel Salonen.

3. Ympäristödiplomin hakuprosessi ja järjestelmän laadinta

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Ympäristödiplomin julkistaminen; tiedotteet, juttu Risteys-lehteen, Facebook-sivuille, kotisivuille, kakkukahvit	Ympäristötyöryhmä, viestintä, emännät	2014	
Kirkon ympäristödiplomilogolla varustettu frankeerausleima vuodeksi	Tiedotus	2014	
Ympäristöohjelman jalkauttaminen työmuotoihin.	Ympäristövastaava ja ympäristötyöryhmä, kirkkoherrat ja työalojen esimiehet.	2014-2017 jatkuva	

Ympäristöasioiden sisällyttäminen toimenkuviin ja perehdyttämisoppaan liitteeseen.	Riitta Lonka, hallintojohtaja. Työalojen esimiehet tehtäväkuvausten päivityksen yhteydessä	2014	
Työntekijöiden motivointi 'Vuoden ekohenkilö- tai ekoteko'-diplomilla.	Ympäristötyöryhmä	2014-2017 vuosittain	
Työntekijöille annetaan lisäkoulutusta ympäristöasioista tarpeen mukaan. Koulutusta teemaviikkojen yhteydessä. Osallistutaan Kirkon ympäristöpäiville ja auditoiden ja ympäristövastaavien neuvottelupäiville.	Ympäristötyöryhmä Ympäristövastaava Työalojen esimiehet	2014-2017 vuosittain	
Väliauditointi	Ympäristövastaava	2015	
Diplomin uusiminen	Ympäristövastaava	2017	

4. Talouden ja toiminnan suunnittelu

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Ympäristötavoitteet ovat toiminta- ja taloussuunnitelmassa.	Esimiehet	2014-2017 vuosittain	
Lisätään ympäristömerkittyjen tuotteiden käyttöä.	Työalojen vastaavat	2014-2017 vuosittain	
Asetettujen ympäristötavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa.	Ympäristövastaava	2014-2017 vuosittain	
Kirkon ilmastolaskuri täytetään vuosittain ja lukemia seurataan.	Ympäristövastaava	2014-2017 vuosittain	
Luodaan ympäristöindikaattorit: - kopiopaperin kulutus - käsipyyhepaperien kulutus	Yleishallinto Taloushallinto	2015 2015	

5. Ympäristökasvatus

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Ympäristökasvatussuunnitelmaa päivitetään joka neljäs vuosi.	Ympäristövastaavat	2017	
Jumalanpalveluselämän tavoitteet: - luomakunnansunnuntai sekä luontojumalanpalvelukset/metsäkirkot tai vastaavat jokaisen paikallisseurakunnan jumalanpalveluselämässä ; niissä käytettävissä teksteissä ja lauluissa erityinen luontokeskeisyys - lisätään psalmitiekstien käyttöä lukukappale- ja evankeliumitekstien lisäksi, koska monissa psalmeissa puhutaan Jumalan ja luomakunnan suhteesta - jumalanpalvelusten esirukouksissa useammin kiitos Jumalan luomistyöstä ja rukous luomakunnan puolesta - käytetään harkiten monisteita, käsiohjelmaa yms. yhtä kertaa varten kopioitavaa materiaalia ja etsitään kestävän kehityksen ratkaisuja - kirkkokahveilla vältetään kertakäyttöastioita	Eija Murto Kirkkoherrat Papisto	2014-2017 jatkuva	
Srk:t ja srky järjestävät ympäristötapahtumia: Earth Hour Ekopaasto Suomi puhtaaksi päivä Haravointitalkoot (Elimäki, Jaala, Valkeala)	Ympäristötyöryhmä Ympäristövastaavat	2014-2017 vuosittain	

Hautojenhoitopäivät (Elimäki, Valkeala) Hautausmaajuhlat (Elimäki, Valkeala, Anjalankoski) Energiansäästöviikko Reilun kaupan viikko			
Hautausmaajuhliin ympäristötietoutta (hautakymppilöistä, kukkalaitteista, ympäristödiplomista).	Kirkkoherrat	2014	
Ympäristöosio yhtymän internetsivuille.	Viestintä	2014	
Selvitetään mahdollisuus rauhoittaa Puhjonvuorelta tms. paikka Hiljaisuuden paikaksi.	Soile Laine	2014	
Srk:t ja srky tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa ympäristöasioissa: - Viranomaiset Manskilla - Koulut ja päiväkodit (luontopolut, hartaudet) - Partiolaiset - Varuskunnat - Kouvolan ruokapankki	Työalat	2014-2017	
Sisäinen ja ulkoinen tiedotus ympäristöviestintäsuunnitelman mukaan, suunnitelman päivittäminen vuosittain.	Viestinnän ympäristövastaava	2014-2017 joulukuussa	
Eko-opas. Henkilöstön eko-opas jalkauttaa ympäristöohjelman työntekijöille. Opas sisältää tavoitteet, ympäristövinkit ja ohjeet. Kertoo henkilöstölle, miten seurakuntayhtymän ja seurakuntien ympäristöohjelma vaikuttaa jokaisen työhön.	Ympäristötyöryhmä	2015	
Lapsityö: Kerhon jätteiden lajittelu osaksi toimintaa. Tiedotus sähköisesti. Välipaloilla lähiruokaa mahdollisuuksien mukaan. Askarteluissa kierrätysmateriaalia. Tarvikkeiden säästeliäs käyttö. Lelujen ja pelien kierrätys kerhojen kesken. Lapsen luontosuhteen vahvistaminen kristillisen perinteen näkökulmasta.	Eila Katajisto Lastenohjaajat	2014-2017 jatkuva	
Varhaisnuoriso- ja nuorisotyö: Lasten ja nuorten opastaminen lajitteluun. Leireillä 1 ympäristöaiheinen toimintarasti/ luontopolku. Energian säästäminen toimipisteissä ja leirikeskuksissa. Vältetään kertakäyttöastioita.	Ari Roiha Nuoriso-ohjaajat	2014-2017 jatkuva	
Rippikoulutyö: Laaditaan rippikoulun ympäristökasvatussuunnitelma. Tutustutaan kirkon ilmasto-ohjelmaan. Rippikoulussa ympäristöteologiaa. Rippikouluissa ekologinen toiminta. Ympäristökasvatus opetuksen välineinä: luomakunnan laulut ja virret, luonnomateriaalit.	Mikko Wirtanen Rippikouluopettajat	2014-2017 jatkuva	
Diakoniatyö: Rovastikunnan diakoniatiimin paperittomat kokoukset ja paperiton sisäinen tiedotus. Leirit ympäristöteemalla (1 leiri/erityistyömuoto) Diakoniatyöntekijöiden liikkuminen ympäristöstävällisesti, seuranta vuonna 2014.	Stiina Porvali Diakoniatyöntekijät Diakoniatyöntekijät	2014-2017 2014 2014-2017	
Aikuis-, evankelioimis- ja lähetystyö:	Susanna Roitto	2014-2017	

Ruonan siunaaminen ja siitä kiittäminen on osa yhteisiä kokoontumisia. Seurakunnat sitoutuvat rukoilemaan lähetystyön ja lähetysmaiden ihmisten puolesta, rauhaa, jokapäiväistä leipää ja puhdasta juomavettä kaikille. Innostetaan seurakuntalaisia käyttämään enemmän Reilun kaupan ja kehitysmaatuotteita. Korostetaan toisenlaisten, aineettomien lahjojen antoa (esim. Kirkon Ulkomaanavun Toisenlainen lahja tai Suomen Lähetysseuran Onnen lahjat) ja kummilapsitoimintaa.			
Musiikkityö: Akustinen musiikki mm. rippikoululaisten musiikinopetuksessa (melusaaste). Luomakunnasta kertovien virsien lisääminen.	Terhi Paukku Kanttorit	2014-2017 jatkuva	

6. Jätehuolto

Toimenpide	Toimielin/vastuuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Jäteastiat: työpisteisiin loppujäte ja paperi, kahvihuoneeseen/muuhun tilaan loppujäte, metalli, lasi, kartonki.	Kiinteistötoimi	2014	
Jäteastioiden tyhjennysten vastuunjako.	Vahtimestarit, työntekijät itse	2014	
Työpisteisiin lajitteluohjeet.	Ulla-Maija Hiltunen	2014	
Vaarallisten jätteiden käsittelyn ja kirjaamisen tarkistus.	Antti Kurki	2014	
Loppujätteen määrää seurataan Kymenlaakson jätteen raporteista ja erikseen loppujätettä kuljettavilta (suurkontit ja jätekontit kevät ja syysiiivouksissa tai kiinteistöjen remonteissa).	Antti Kurki	2014-2017 jatkuva	
Hautakynntiläjätteen määrän vähentämisen toimenpiteet: Tiedotetaan vuosittain, ennen pyhäinpäivää ja joulua, Risteys-lehdessä sekä mediatiedotteella kynntilälyhtyjen käytöstä ja suositellaan käytettäväksi haudalla yhtä kynntilää lyhdyssä.	Antti Kurki Viestintä	2014-2017 jatkuva	
Seurakuntayhtymän internet-sivuille ja Risteys-lehteen tietoa yhden kukan siunauksista ja kynntiläsiunauksista.	Antti Kurki Janne Saarinen Papisto Viestintä	2014	
Metallijätteen lajittelumahdollisuus hautausmaille ja naula tms. metallikannen irroitusta varten sekä ohjeistus.	Ympäristövastaava Antti Kurki	2017	
Hautausmaille maatuvan jätteen keräys loppujätteen lisäksi.	Ympäristövastaava Antti Kurki	2017	

7. Siivous

Toimenpide	Toimielin/vastuuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Koulutus; uusien siivousmenetelmien päivittäminen.	Irma Miettinen	2014-2017	
Siivousaineet; päivitys, ympäristöystävällisyys.	Irma Miettinen	2014-2017	
Lajittelun tehostaminen.	Irma Miettinen	2014-2017	

8. Energia ja rakentaminen

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Energian ja veden kulutuksen säännöllinen seuranta järjestetään Haahtela-ohjelmaa avuksi käyttäen.	Jukka Reijo Jari Kokkonen Ari Salminen	2014	
Kouvolan vanhan hautausmaan huoltorakennuksen rakentamisessa huomioidaan ympäristöasiat: - maalämpö - lämpöeristeenä jät-paperista valmistettua selluvillaeristettä - puurunkoinen, puuverhoiltu - valaistus energiaa säästävillä ratkaisuilla	Jari Kokkonen	2014	
Puhjonrannan leiri- ja kurssikeskuksen päärakennuksen sähkökäyttöinen lämminvesivaraaja uusitaan; tutkitaan aurinkolämmöllä toimivaa vaihtoehtoa.	Ari Salminen	2014	
Jaalan kirkon lämmityksen muutosta maalämmöksi tutkitaan kolmen muun kiinteistöomistajan kanssa.	Jukka Reijo	2014-2015	
Kouvolan srk-keskuksen ilmanvaihdon peruskorjauksen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta lämmön talteenottoon esim. lämpöpumpun avulla.	Jukka Reijo Jari Kokkonen Ari Salminen	2014-2015	
Kouvolan seurakuntayhtymä tulee teettämään energiakatselmuksia kiinteistöstrategian luokkaan 1 ja 2 kuuluvissa kiinteistöissä.	Jukka Reijo Jari Kokkonen	2014 (1) 2015 (2)	
Seurakunta osallistuu energiansäästöviikkoon.	Jari Kokkonen	2014-2017	
Tilojen käyttöastetta on tehostetaan.	Kiinteistöpäällikkö, seurakunnat	2014-2017 jatkuva	

9. Keittiöt ja ruokalot

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Reilun kaupan tuotteista vakituisesti käytössä ovat: kahvi, tee, sokeri, hunaja, siirappi. Muita tuotteita pyritään lisäämään sesongin mukaan.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014-2017 jatkuva	
Pöytäkoristeissa suositaan luonnonmateriaalia ja muutenkin koristeissa kierrätetään jo olemassa olevaa materiaalia.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014-2017 jatkuva	
Keittiöiden laitehankinnoissa suositaan energiatehokkaita laitteita.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014-2017 jatkuva	
Pyritään järjestämään biojäteasiat/kompostit joka leirikeskukseen.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014	
Pesuaineissa siirrytään ympäristöystävällisempiin tuotteisiin.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014	
Joukkoruokailussa noudatetaan valtion ravitsemusneuvottelukunnan laatimia ravitsemussuosituksia. Päivitetyt ohjeet hankitaan heti, kun ne ilmestyvät.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014	
Lähituotteet: peruna, kananmunat, lisäämistä selvitetään.	Emännät	2014-2017 jatkuva	
Luomutuotteet: tee, kahvi, hiutaleet, jogurtti, mehu, 'Portaat luomuun'-ohjelma	Emännät	2014-2017 jatkuva	
Kasvisruoka; asennemuutosta.	Emännät	2014-2017 jatkuva	
Uudet emännät suorittavat ympäristöpassit taloon tullessaan.	Soile Laine	2014-2017 jatkuva	

10. Toimistotyö

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Energiankäytön vähentäminen mm. valoja ja koneita sammuttamalla, kun ei käytetä.	Toimistosihteerit	2014-2017 jatkuva	
Ympäristömerkittyjen tuotteiden hankinta mahdollisuuksien mukaan.	Toimistosihteerit	2014-2017 jatkuva	
Paperin kulutuksen vähentäminen; kaksipuoleinen tulostus, sähköinen tiedotus, ”turhat” yksipuoliset kopiot suttupapereina, käytetyt kirjekuoret sisäiseen postiin.	Toimistosihteerit	2014-2017 jatkuva	
Toimistojen ympäristövinkit toimistohenkilöstölle ja muita energiansäästövinkejä koko henkilöstölle.	Kirsi Valapuro	2014-2017 jatkuva	

11. Hautausmaat ja viheralueet

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Uudet hoito-ohjeet otetaan käyttöön ja niitä päivitetään säännöllisesti.	Janne Saarinen	2014-2017 jatkuva	
Srky:n omissa istutuksissa lisätään perennoja kesäkukkien sijaan.	Antti Kurki Janne Saarinen	2014-2017 jatkuva	
Perennahoidon lisääminen tiedottamalla hoitotarjousten infokirjeessä ja srky:n internetsivuilla.	Antti Kurki Janne Saarinen Viestintä	2014-2017 jatkuva	
Hautausmaakarttojen laadinta/päivittäminen.	Antti Kurki	2014-2017	
Luonnonmukaisen hoidon alueen lisääminen hautausmaiden reuna-alueilla.	Antti Kurki Janne Saarinen	2014-2017 jatkuva	
Tuhkauksen edistäminen hinnoittelulla, tiedottamisella, urna-alueiden ja muistolehtojen lisäämisellä.	Antti Kurki	2014-2017 jatkuva	
Hautaukseen liittyvät ekologiset asiat (esim. lainattava arkku-alba) esille mediassa.	Kirkkoherrat, viestintä	2015	
Alttarikukkien määrää vähennetään (kappeleissa viherkasvit, luonnonkukat ja -materiaalit).	Antti Kurki, seurakunnat	2014-2017	
Hautausmaiden kivivaitoja korjataan/ennallistetaan.	Antti Kurki Janne Saarinen	2014-2017	

12. Leiri- ja kurssikeskukset

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Jätteen lajittelun ohjeistaminen ja toteutus majoitustiloissa.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014	
Pyritään vähentämään jätteen määrää suosimalla suurempia pakkauskokoja.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014-2017 jatkuva	
Kertakäyttötuotteiden vähentäminen, esim. margariinit, annospikarit.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014-2017 jatkuva	
Lajittelua tehostetaan lasin, pahvin ja metallin osalta.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014	
Luontopolkuja suunnitellaan.	Soile Laine, 4h-yhdistys	2014	
Siirrytään käyttämään käsipyyheautomaatteja yleisissä wc-tiloissa. Käyttöohjeet laitteisiin.	Soile Laine Marja-Leena Okka	2014	

13. Metsänhoito

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Metsäalan koulutusta tarpeen mukaan.	Antti Kurki	2014-2017	
METSO-kartoitus srky:n metsiin (mm. Kuusankosken palsta, Jaalan pappilan takana oleva palsta).	Antti Kurki Metsänhoitoyhdistys	2014-2017	
Tehdään päätös kesähakkuiden lopettamisesta.	Antti Kurki	2014-2017	
Metsien lannoitusta vähennetään.	Antti Kurki Metsänhoitoyhdistys	2014-2017	
Hakkuutähteitä kerätään.	Antti Kurki Metsänhoitoyhdistys	2014-2017 jatkuva	
Jättiputkea hävitetään Lepolassa vanhan kompostialueen pohjasta.	Antti Kurki Janne Saarinen	2014-2017 jatkuva	

14. Liikenne

Toimenpide	Toimielin/vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutettu
Taloudellisen ajotavan koulutus: toteutus autokoulun kanssa. Kohderyhmänä ensivaiheessa autoa työtehtävien hoidossa käyttävät henkilöt. Toisessa vaiheessa koulutus autoa työmatkoihin välttämättä tarvitseville henkilöille.	Kiinteistöpalvelut/ Ari Salminen	2/2014 2/2015 eteenpäin vuosittain	
Sähköauton latausmahdollisuus: tavoitteena vähentää työmatkaliikenteestä aiheutuvia päästöjä myönteistä tietoisuutta ja asenneilmapiiriä rakentamalla. Jokaisessa työpisteessä yksi maksuton pikalatausmahdollisuus sähköautolle. Pilottikohteena Puhjonranta.	Kiinteistöpalvelut/ Jari Kokkonen	2017	
Kimppakyytijärjestelmä: tavoitteena lisätä kimppakyytietoisuutta ja mahdollisuuksia työmatkaliikenteessä. Vuosittain toistuvat kimppakyytiviikot tarjoavat mahdollisuuden säästää energiaa ja rikastuttaa samalla sosiaalista ulottuvuutta. Kimppakyytipäivä ja Kimppakyytiviikko 2014 alkaen, vuosittain keväällä ja syksyllä. Nettipohjaisen sisäisen kimppajärjestelmän käyttöönotto 2015.	Yhteistyötoimikunta	2014 alkaen, vuosittain keväällä ja syksyllä 2015	
Julkisen liikenteen hyödyntäminen: tavoitteena on löytää julkinen liikenne yhtenä vaihtoehtona työmatkaliikenteessä. Julkisen liikenteen päivä 20.11.2013 ja teemaviikot 2014 alkaen vuosittain syksyllä.	Yhteistyötoimikunta	2014-2017	
Pyörällä ja kävellen haastekampanja: tavoitteena on inspiroida ottamaan seurakunnista keskinäistä mittaa kirjaamalla kuukauden ajalta työmatkoihin pyörällä tai kävellen kuljettujen kilometrien suhteellinen määrä työntekijää kohden.	Pekka Ainali/ kanttorit yli seurakuntarajojen	2014 alkaen, vuosittain toukokuussa	
Renkaanpotkijaiset: tavoitteena innostunut kesään valmistautuminen yhteisen tekemisen ja yhteisvastuun hengessä (polkupyörän huoltoa ja autojen renkaanvaihtoa).	Pekka Ainali konsultoi tarvittaessa eri paikallisseurakuntien suuntaan.	Kouvolan srk, vuosittain	
Autoton päivä: tavoitteena paikallisseurakuntien toiminnallisen puolen omaleimainen tapa toteuttaa autoton päivä.	Paikallisseurakuntien kirkkoherrat	2014 alkaen	
Liikkumista tukevat tilajärjestelyt työpaikoilla tarkistetaan (pukeutuminen, suihkut, pyörätelineet	Yhteistyötoimikunta/ kiinteistöpalvelut	Selvitystyö 2014	

ym.). Tavoitteena liikuntaa tukevien huolto- ja säilytystilojen saatavuus ja toimivuus työpisteissä.			
Liikenteen ja liikkumisen innovaatioryhmän perustaminen: Tavoitteena on luoda suuntaviivoja ja suosituksia tulevaisuuden toimenpiteiksi liikenteeseen ja liikkumiseen liittyvissä asioissa.	Yhteistyötoimikunta	2014 alkaen	